

Paggalugad sa pangangailangan ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng epektibong instructional materials

Noval, Arnel T. ✉

Cebu Technological University - Main Campus, Philippines (arnelnoval663@gmail.com)

Escalera, May Valerie T.

Cebu Technological University - Main Campus, Philippines (valeriemay.escalera@ctu.edu.ph)

Plasencia, Norly R.

Cebu Technological University - Main Campus, Philippines (norlyplasencia29@gmail.com)

Villarin, Imelda J.

Cebu Technological University - Main Campus, Philippines (imelda.villarin@ctu.edu.ph)

Zamora, Nemia F.

Cebu Technological University - Main Campus, Philippines (nemiazamora65@gmail.com)

Received: 20 May 2026

Available Online: 9 June 2026

Revised: 7 June 2026

DOI: 10.5861/ijrse.2026.26251

Accepted: 8 June 2026

ISSN: 2243-7703
Online ISSN: 2243-7711

OPEN ACCESS

Abstract

Nilayon ng pag-aaral na ito na masuri ang kasanayan, kaalaman, at tunay na pangangailangan ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng epektibong *instructional materials* (IM) o kagamitang pampagtuturo. Ginamit sa pananaliksik ang disenyong *survey research* na pinalaganap sa pamamagitan ng Google Forms upang makalikom ng datos. Sa pamamagitan ng *purposive sampling*, pinili ang apatnapu't walong (48) gurong nagtuturo ng Filipino na may hindi kukulangin sa isang taong karanasan sa pagtuturo upang magsilbing mga kalahok. Ginamit ang isang balidong sarbey-kwestyuner na nahahati sa apat na bahagi upang siyasin ang kanilang kahandaan, mga suliranin, pamamaraang ginamit, at mga mungkahi sa pagpapalakas ng kapasidad. Ipinakita ng mga resulta na mataas ang kahandaan ng mga guro sa integrasyon ng mga *ICT tools* (83.3%) at paggamit ng mga layunin ng leksyon (79.2%) bilang gabay sa pagbuo ng IM. Gayunpaman, nakaranas sila ng matinding hamon sa kakulangan ng oras (77.1%) at limitadong *availability* ng mga artikulo o aklat na nakasulat sa wikang Filipino (77.1%). Upang matugunan ito, ang pangunahing hakbang na isinagawa ng mga kalahok ay ang masusing pagtukoy sa ugat ng hamon (81.3%) at ang personal na paglalaan ng tiyak na iskedyul (75.0%). Natuklasan din na may puwang pa sa mga teknikal na aspeto gaya ng teorya ng *cognitive load* (50.0%) at kultura ng *peer-review* (54.2%). Batay sa konklusyon, mapamaraan ang mga guro sa pag-angkop ng teknolohiya, ngunit ang kalidad ng IM ay nalilimitahan ng mga pasaning logistikal tulad ng mabigat na gawaing pang-guro. Mula rito, inirekomenda ng pag-aaral na magkaloob ang pamunuan ng paaralan ng *time allowance* o *release time* (75.0%) at magdaos ng mga pormal na propesyonal na pagsasanay na nakatutok sa mga makabagong *educational technology platforms* (85.4%) upang mapalakas ang kapasidad ng mga guro nang hindi naisasakripisyo ang kanilang kapakanan.

Keywords: instructional materials, guro sa Filipino, ICT tools, mga hamon, pagpapalakas ng kapasidad

Paggalugad sa pangangailangan ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng epektibong instructional materials

1. Panimula

Ang *instructional materials* (IM) ay mga kagamitan o materyales na ginagamit ng guro at mag-aaral upang mas maging malinaw, makabuluhan, at mabisang ang proseso ng pagtuturo at pagkatuto. Kinapapalooban ito ng mga gabay na layunin, aktibidad, at paraan ng pagtataya na angkop sa antas at pangangailangan ng mga mag-aaral. Isinasaalang-alang din nito ang iba't ibang paraan ng pagkatuto ng mga estudyante upang maging inklusibo at mas madali nilang maunawaan ang leksiyon o aralin. Binanggit sa Texas Education Agency (n.d.) na ang IM ay anumang anyo ng nilalaman o kagamitan na ginagamit upang ituro, matutunan, at masuri ang isang paksa o konsepto. Sumasakop ito sa mga materyales para sa guro gaya ng mga *lesson plan*, *answer key*, *rubrics*, *handouts*, at mga materyales para sa mag-aaral tulad ng libro, *workbook*, *worksheets*, *software*, *video*, at *online resources*.

Ang mga *tangible* o kongkretong IM ay nagdudulot ng kasiya-siyang karanasan sa proseso ng pagtuturo at pagkatuto. Sa halip na mag-isip o magsakonsepto ng mga abstraktong ideya, ang mga mag-aaral ay naihahantad sa tunay at makatotohanang mga kagamitan na makatutulong sa kanila upang mapadali ang pagbuo ng pagpapakahulugan sa mga konseptog ito. Ang guro, sa kanyang pagtuturo, inihahantad niya ang mga mag-aaral sa iba't ibang kagamitang pampagtuturo at inoobserbahan niyang isagawa ang mga gawain sa pamamagitan ng sariling panunuklas (discovery) (Ojating at Ojating, 2022).

Ang epektibong pagtuturo ng Filipino ay hindi lamang nakasalalay sa mga estratehiya o teknik sa pagtuturo kundi maging sa kalidad at angkop na pagkakabuo ng instructional materials (IM). Sa kasalukuyang kalakaran ng kurikulum, inaasahan ang mga guro ng Filipino na hindi lamang gumamit ng mga materyales kundi maging tagadiseno at tagasuri ng IM na akma sa konteksto ng klase, antas ng mag-aaral, kultura, at pangangailangan ng wika at panitikan. Gayunman, marami pa rin sa kanila ang nahaharap sa hamon tulad ng limitadong oras, kakulangan sa mapagkukunan at teknikal na kasanayan, at hindi malinaw na gabay ukol sa kalidad at pagsusuri ng mga materyales. Binanggit nina Cayabas at Sumeg-ang (2023), na ang dalawang pangunahing kritikal na hamon na kinakaharap ng mga guro ay ang kakapusan ng oras dahil sa mabibigat na trabaho at ang hamon sa pagsabay sa paggamit ng makabagong teknolohiya. Dagdag pa rito, binanggit din sa pag-aaral ang mga hamong may kaugnayan sa hindi sapat na mga kasanayan, kaalaman at pag-unawa sa mga materyales sa pagtuturo, limitadong *policy support* at hindi sapat na *administrative assistance*.

Gayunpaman, ang IM ay nakatutulong sa pagtuturo ng Filipino sa pamamagitan ng mabilis at bukas na komunikasyon, na nagbibigay-daan sa mga mag-aaral na makapagtanong, makapagbahagi ng kanilang mga ideya, at makatanggap ng agarang feedback mula sa guro at kapwa mag-aaral. Nagsisilbing kasangkapan din ito upang mapalakas ang kasanayan sa pagsulat at pagbibigay-kahulugan dahil madalas itong gamitin sa pagsasalin, pagbuo ng malikhaing akda, at pananaliksik at sa iba pang makabuluhang gawain. Higit pa rito, ang IM ay nakakalikha ng mas interaktibong klase kung saan nagkakaroon ng kolaboratibong proyekto, peer review, at diskusyon na nag-aambag sa mas malalim na pag-unawa at pagkatuto ng mga kasanayan sa Filipino.

Dahil dito, mahalagang isagawa ang masusing pag-aaral upang matukoy ang tunay na pangangailangan ng mga guro at makabuo ng epektibong IM na makatutugon sa layunin ng kurikulum at sa pangangailangan ng mag-aaral. Sa pag-aaral ni Zamora (2016), tinalakay niya na isa sa mahalagang katuwang ng guro sa pagtuturo ang isang mabisang kagamitang panturo na sasagot sa hamon ng pagbabago ng panahon, ang mga kagamitang panturo na magsisilbing tagapaghatid ng kaalaman at tagapaglinang ng mga kasanayan sa isang mag-aaral.

Mahalaga ang IM sa pagtuturo ng Filipino dahil nagbibigay ito ng malinaw na layunin, gawain, at pagtataya na akma sa antas ng mga mag-aaral. Sinisikap din nitong isaalang-alang ang iba't ibang estilo ng pagkatuto upang

maging inklusibo. Sa pamamagitan nito, napapaigting ang kahandaan at nahahasa ang kapasidad ng guro sa pagdisenyo ng leksyon at sa paraan ng pagtataya. Nakahihimok din ito ng epektibong pagtataya at feedback para sa pag-unlad, pagpapalakas ng kolaborasyon ng guro at mag-aaral at nakatutulong sa propesyonal na pag-unlad ng guro sa pagtuturo ng wika at panitikan na makapagdudulot ng matagumpay na pagkatuto.

Bilang paglalahat, tinatangka ng pag-aaral na masuri ang kasalukuyang pangangailangan ng mga guro sa Filipino kaugnay ng pagbuo ng epektibong IM. Inaasahang masusuri ang antas ng kasanayan at kaalaman ng mga guro kaugnay ng disenyo, pagsubok, at pagsusuri ng IM. Layunin ding ilahad ang mga hamon na kinahaharap at ang mga hakbang na isinagawa ng mga guro upang malagpasan ang mga hamon, at bumuo ng mga rekomendasyon na makapagpapalakas ng kapasidad ng guro sa pagbuo ng IM.

Layunin ng Pag-aaral - Nilalayan ng pag-aaral na masuri kasanayan at kaalaman ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng epektibong Instructional Materials (IM) sa pagtuturo. Sinuri rin ng pag-aaral ang mga hamon sa pagbuo ng IM, hakbang na isinagawa upang malagpasan ang mga hamon at rekomendasyon sa pagpapalakas ng kapasidad ng mga guro sa pagbuo ng instructional materials upang higit na maging mabisa ang pagtuturo ng asignaturang Filipino.

Kahalagahan ng Pag-aaral - Makatutulong at mapakikinabangan ang pag-aaral na ito ng mga sumusunod:

- **Pamunuan ng Paaralan.** Makatutulong ang mga resulta at rekomendasyon ng pag-aaral sa pamunuan ng paaralan bilang lunsaran at gabay sa pagpapalano at pagsasagawa ng mga pagsasanay kaugnay sa pagbuo ng instructional material. Sa tulong nito, magagabayan ang pamunuan ng paaralan sa kung ano ang mga pangangailangan ng mga guro na magbibigay-linaw sa kung anong mga programa ang isasagawa nila upang matugunan ang mga ito.
- **Mga Guro.** Makikinabang ang guro sa pag-aaral na ito sapagkat maaari silang makakuha ng ideya sa kung ano ang maaari isagawa sa pagharap sa hamon ng pagbuo ng instructional material ayon sa mga ibinahagi ng ibang guro sa Filipino. Ang mga resulta at rekomendasyon ay nakasentro sa pagtugon ng kanilang mga pangangailangan sa pagbuo ng IM. Ang mga pagsasanay, capability building, LAC sessions at iba pa ay maaaring maiangkop sa resulta at rekomendasyon ng pag-aaral sa tulong ng pamunuan ng paaralan.
- **Mga Estudyante.** Ang mga resulta at rekomendasyon ng pag-aaral ay makatutulong sa pagpapaigting ng kasanayan ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng IM. Sa ganitong paraan, mas lalong gaganahan ang mga estudyante sa pag-aaral sapagkat magiging kontekstuwalisado ang mga IM na gagamitin ng guro sa pagtuturo na tumutugon at naangkop sa pangangailang ng estudyante. Makatutulong ito upang paunlarin ang kanilang kasanayan upang maging matagumpay sa kanilang akademikong pagganap.
- **Mga Mananaliksik sa Hinaharap.** Magsisilbi itong lunsaran at sanggunian para sa mga susunod pang pag-aaral hinggil sa pagbuo ng IM. Makatutulong ito upang matukoy pa ang mga puwang na nararapat pang mapag-aralan sa pagpapaunlad at pagpapalawak ng kaalaman at kasanayan ng mga guro sa pagbuo ng IM.

Saklaw at Limitasyon ng Pag-aaral - Sinasaklaw ng pag-aaral ang pagsusuri sa kasanayan at kaalaman ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng instructional material sa pagtuturo ng Filipino. Nakatuon din ang pag-aaral sa paggalugad sa mga hamon sa pagbuo ng IM, mga hakbang na isinagawa ng mga guro upang malagpasan ang mga hamon, at ang mga rekomendasyon sa pagpapalakas ng kapasidad ng guro sa pagbuo ng IM. Nililimitahan naman ang pag-aaral sa 48 guro nagboluntaryong sumagot sa sarbey kwestyuner na nagbahagi ng kanilang pananaw at karanasan kaugnay sa layunin ng pag-aaral. Ang resulta ng pag-aaral ay nababatay lamang sa pananaw ng mga guro sa Filipino at hindi saklaw ang ibang mga Asignatura hinggil sa pagbuo ng instructional material.

2. Metodolohiya

Disenyo ng Pag-aaral - Gumamit ang pag-aaral na ito ng survey research sa paglikom ng mga datos hinggil sa kasanayan at kaalaman ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng instructional material (IM). Ayon kay Bhaskaran (n.d.), ang survey research ay ang proseso ng pagsasagawa ng pananaliksik gamit ang mga sarbey na ipinapadala ng mga mananaliksik sa mga respondente ng sarbey. Ang data na nakolekta mula sa mga sarbey ay sinuri ng istatistika upang makabuo ng makabuluhang konklusyon sa pananaliksik. Gamit ang Google form, nagsagawa ang mga mananaliksik ng onlayn na sarbey at tiniyak na malikom ang mga kinakailangan datos na nababatay sa layunin ng pag-aaral.

Mga Kalahok - Gumamit ang pag-aaral na ito ng purposive sampling sa pagpili ng mga kalahok ng pag-aaral. Sa pagpapakahulugan ni Bisht (2024), binanggit niya na ang purposive sampling, na kilala rin bilang judgmental o expert sampling, ay kinasasangkutan ng intensyonal na pagpili ng mga kalahok batay sa kadalubhasaan ng mananaliksik. Ang mga kalahok ay sadyang pinili upang iayon sa mga partikular na layunin ng pag-aaral. Ang pamamaraang ito ay angkop para sa maliliit na populasyon na may malinaw na layunin ng pananaliksik, na nagpapahintulot sa mananaliksik na pagtuonan ang mga indibidwal na may mga partikular na katangian na nauugnay sa pag-aaral. Apatnapu't walong (48) kalahok ang napiling kalahok sa pag-aaral na nababatay sa mga krayterya - (1) Guro nagtuturo ng Filipino, (2) may isang (1) taong karanasan sa pagtuturo, at (3) boluntaryong makikilahok sa pag-aaral.

Instrumento ng Pag-aaral - Ang pangunahing instrumentong ginamit sa paglikom ng mga kinakailangang datos sa pag-aaral na ito ay isang sarbey-kwestyuner (survey questionnaire) na binuo sa anyo ng *Google Form* upang mas mapadali ang distribusyon at pagtugon ng mga kalahok. Ang nilalaman ng talatanungan ay direktang nakangkop sa mga tiyak na layunin ng pananaliksik at hinati sa apat (4) na pangunahing bahagi:

- **Unang Bahagi:** Mga Kasanayan at Kaalaman sa Pagbuo ng Instructional Materials (IM). Binubuo ito ng 13 aytem na sumusuri sa antas ng kahandaan, kaalaman, at kakayahan ng mga guro sa Filipino pagdating sa pagdidisenyo, pag-ayon sa kurikulum, at pag-integrate ng teknolohiya sa kanilang mga kagamitang pampagtuturo.
- **Ikalawang Bahagi:** Mga Hamon sa Pagbuo ng Instructional Materials. Kinapapalooban ito ng 9 na aytem na naglalayong matukoy ang mga suliranin at limitasyong kinakaharap ng mga guro, tulad ng kakapusan sa oras, kakulangan ng materyales sa wikang Filipino, at mga usapin sa teknolohiya at inklusibilidad.
- **Ikatlong Bahagi:** Mga Hakbang na Isinagawa upang Matugunan ang mga Hamon. Binubuo ito ng 13 aytem na sumisiyasat sa mga estratehiya at pamamaraang ginawa ng mga guro upang malagpasan ang mga tinukoy na suliranin. Naglaan din ang bahaging ito ng espasyo para sa open-ended na paliwanag upang mas mabigyang-linaw ang konteksto ng kanilang mga tugon.
- **Ikaapat na Bahagi:** Rekomendasyon sa Pagpapalakas ng Kapasidad ng mga Guro. Naglalaman ito ng 11 aytem na nakatuon sa mga mungkahi at programang maaaring isagawa (gaya ng professional development, pagbibigay ng time allowance, at pagsasanay sa makabagong teknolohiya) upang mapataas ang kalidad ng pagbuo ng IM. Kinapapalooban din ito ng opsyonal na implementability rating upang masukat ang pagiging praktikal ng mga mungkahi.

Upang matiyak ang kalidad at kredibilidad ng instrumento, sumailalim ito sa pagsusuri ng mga eksperto sa larangan ng Edukasyon at Asignaturang Filipino bago pormal na ipamahagi sa apatnapu't walong (48) gurong nagboluntaryong lumahok sa pag-aaral.

3. Resulta at Pagtatalakay

Sa bahaging ito, inilalahad at masusing sinusuri ang mga datos na nalikom mula sa sarbey na nilahukan ng

48 gurong nagtuturo ng asignaturang Filipino. Ang mga natuklasan ay inayos ayon sa pagkakasunod-sunod ng mga tiyak na layunin ng pag-aaral: ang antas ng kasanayan at kaalaman ng mga guro sa pagbuo ng *instructional materials* (IM), ang mga kritikal na hamon na kanilang kinahaharap sa prosesong ito, ang mga estratehikong hakbang na kanilang isinagawa upang matugunan ang mga suliranin, at ang mga iminumungkahing rekomendasyon para sa pagpapalakas ng kanilang propesyonal na kapasidad. Sa pamamagitan ng pag-analisa sa mga prekwensiya at porsyento ng bawat aytem, nilalayan ng pagtatalakay na ito na magbigay ng malinaw na larawan sa kasalukuyang sitwasyon ng mga guro upang magsilbing batayan sa pagbuo ng mas epektibo, inklusibo, at kontekstuwalisadong mga kagamitang pampagtuturo.

3.1 Mga kasanayan at kaalamang kinakailangan ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng instructional materials

Inilalahad sa Talahanayan 1 ang sarbey hinggil sa mga kasanayan at kaalaman ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng *instructional materials* (IM). Makikita sa datos na ang Kasanayan sa integrasyon ng ICT tools gaya ng *presentation software, authoring tools*, at *LMS* ang nakakuha ng pinakamataas na prekwensiya na 40 o 83.3%. Sinundan ito ng Paggamit ng mga layunin ng leksyon upang gabayan ang pagbuo ng IM na may prekwensiyang 38 o 79.2%, at ang Kasanayan sa paggamit ng multimedia pati na ang Pag-integrate ng kolaborasyon gamit ang IM na parehong nagtala ng 36 o 75.0%.

Talahanayan 1

Mga kasanayan at kaalamang kinakailangan ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng instructional materials

Mga Kasanayan at Kaalaman sa Pagbuo ng Instructional Material	Frequency (f)	Percentage (%)
Paggamit ng mga layunin ng leksyon upang gabayan ang pagbuo ng instructional materials	38	79.2%
Kaalaman sa kurikulum at mga standard ng bansa/rehiyon	29	60.4%
Kakayahan sa pag-aangkop ng instructional materials sa iba't ibang antas ng kakayahan ng mga estudyante	35	72.9%
Kasanayan sa pagpili ng angkop na teksto o materyales (mga aklat, artikulo, multimedia)	32	66.7%
Kaalaman sa iba't ibang format ng instructional materials (print, digital, multimedia, hands-on)	35	72.9%
Kasanayan sa integrasyon ng ICT tools (presentation software, authoring tools, LMS)	40	83.3%
Kakayahan sa pagdisenyo ng aktibidad na naglalayon ng aktibong pagkatuto	27	56.3%
Kaalaman sa accessibility at inclusivity (para sa diverse na estudyante, kabilang ang mga may espesyal na pangangailangan)	35	72.9%
Kasanayan sa paggamit ng multimedia (video, audio, larawan) upang mapabuti ang pagkatuto	36	75%
Kaalaman sa cognitive load at pag-organisa ng impormasyon	24	50%
Kaalaman sa pagsusuri at pag-edit ng sariling minstructional material (peer-review, pag-proofread)	26	54.2%
Paggamit ng mga panukat (rubrics, criteria) para sa epektibong ebalwasyon	33	68.8%
Pag-integrate ng mga interaksyon/kolaborasyon sa loob ng klase gamit ang instructional materials	36	75%

Ipinapakita ng mataas na porsyento sa integrasyon ng ICT at multimedia na bukas at may sapat na oryentasyon ang mga guro sa paggamit ng makabagong teknolohiya sa kanilang pagtuturo. Ang trend na ito ay umaayon sa kasalukuyang hiningi ng kurikulum kung saan inaasahan ang mga guro na maging malikhain at mapamaraan sa digitalisasyon. Ang mataas na pagpapahalaga sa mga layunin ng leksyon (79.2%) ay nagpapatunay din na may malinaw na direksyon ang mga guro upang matiyak na ang bawat materyal na gagawin ay nakadirekta sa inaasahang bunga ng pagkatuto.

Sa kabilang banda, bagaman lagpas kalahati pa rin ang nakakuha, napansin na ang pinakamababang tatlong aytem ay nakatutok sa mga teknikal na aspeto ng pagdidisenyo. Ito ay ang Kakayahan sa pagdisenyo ng aktibidad para sa aktibong pagkatuto (27 o 56.3%), Kaalaman sa pagsusuri at pag-edit ng sariling materyal sa tulong ng peer-review (26 o 54.2%), at ang pinakahuli ay ang Kaalaman sa cognitive load at pag-organisa ng impormasyon na nagtala lamang ng 24 o 50.0%.

Ang mababang marka sa kaalaman sa *cognitive load* at *peer-review* ay nagpapahiwatig na bagaman marunong

ang mga guro na gumamit ng teknolohiya at mag-layout ng mga aralin, may puwang o kakulangan pa rin sa kanilang pag-unawa kung paano isasaayos ang impormasyon upang hindi malula (*overwhelm*) ang kaisipan ng mga mag-aaral. Sinusuportahan ito ng pananaw nina Cayabas at Sumeg-ang (2023) na madalas maging hamon sa mga guro ang kakulangan sa mas malalim na teknikal na kasanayan at ang hindi malinaw na gabay sa pagsusuri ng kalidad ng mga materyales. Ipinapakita rin nito na hindi pa ganap na nakaugalian o pormalisado ang proseso ng *peer-reviewing* at *proofreading* sa hanay ng mga guro sa Filipino pagdating sa sarili nilang gawa. Binanggit din nina Umar, Kyarma, at Buratai (2019), na ang mga kagamitang pampagtuturo (*instructional materials*) ay nagsisilbing tulay sa pagitan ng guro at mga mag-aaral sa paghahatid ng mga aralin. Maaari din itong magsilbing motibasyon sa proseso ng pagtuturo at pagkatuto. Ginagamit ito upang makuha ang atensyon ng mga mag-aaral at maiwasan ang pagkainip. Lubhang mahalaga ang mga kagamitang pampagtuturo sa pagtuturo, lalo na para sa mga baguhan o walang karanasang guro. Umaasa ang mga guro sa mga kagamitang ito sa bawat aspeto ng pagtuturo. Kailangan nila ang mga materyales para sa karagdagang kaalaman ukol sa paksang kanilang itinuturo.

Bilang paglalalhat, mataas ang kahandaan ng mga guro sa paggamit ng teknolohiya at pagsunod sa layunin, ngunit kinakailangan ng mas malalim na paggabay at pagsasanay (*professional development*) partikular sa teoretikal at teknikal na aspeto ng pagbuo ng IM, tulad ng teorya ng *cognitive load* at ang kultura ng gawaing pag-edit at pagsusuri ng materyales.

3.2 Mga hamong kinakaharap ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng instructional materials

Inilalahad sa Talahanayan 2 ang mga pangunahing hamon na kinahaharap ng mga guro sa Filipino sa tuwing sila ay nagbubuo ng mga kagamitang pampagtuturo. Dalawang aspeto ang nanguna at nagtala ng pinakamataas na prekwensiya na may parehong marka na 37 o 77.1%. Ito ay ang Oras na kinakailangan para sa pagbuo ng instructional materials at ang Availability ng aklat/artikulo/o teksto sa wikang Filipino. Sumunod dito ang Pagsasaalang-alang sa inclusivity at accessibility para sa mga estudyanteng may kahirapan sa wika o may *language diversity* na nagtala ng 33 o 68.8%.

Talahanayan 2

Mga hamong kinakaharap ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng instructional materials

Mga Hamon sa Pagbuo ng Instructional Material	Frequency (f)	Percentage (%)
Oras na kinakailangan para sa pagbuo ng instructional materials	37	77.1%
Availability ng aklat/artikulo/o teksto sa wikang Filipino	37	77.1%
Kakayahang iakma ang leksyon sa iba't ibang antas ng wika at kakayahan ng estudyante	28	58.3%
Paghahanap o paglikha ng culturally relevant na instructional materials (panlipunan, kulturang konteksto)	29	60.4%
Kakayahang gamitin ang ICT tools para sa Filipino (multimedia, digitalization, LMS)	30	62.5%
Pagsunod sa anomang language/policy standards sa bansa/rehiyon	20	41.7%
Access sa suporta mula sa kolehiyo/ paaralan para sa pagbuo ng instructional materials	20	41.7%
Kalidad ng peer feedback at editing process para sa instructional materials sa Filipino	23	47.9%
Pagsasaalang-alang sa inclusivity at accessibility (para sa mga estudyanteng may kahirapan sa Filipino o may language diversity)	33	68.8%

Ang mataas na porsyento sa kakulangan ng oras (77.1%) ay direktang sumusuporta sa natuklasan nina Cayabas at Sumeg-ang (2023), kung saan tahasang binanggit na ang kakapusan sa panahon dahil sa mabibigat na gawaing pang-guro ang isa sa mga pinakakritikal na hadlang sa malikhaing pagdidisenyo ng mga materyales. Sa kabilang banda, ang matinding hamon sa kakulangan ng mga aklat at teksto sa wikang Filipino (77.1%) ay sumasalamin sa malaking puwang sa mga makabagong reperensyang nakasulat sa sariling wika. Dahil dito, napipilitan ang mga gurong magsalin o lumikha mula sa simula, na lalo pang nagpapalubha sa suliranin sa oras. Ang isyung ito ay may kaugnayan din sa hamon sa *inclusivity* (68.8%), dahil nagiging doble ang trabaho ng guro na iangkop ang kakaunting materyales na mayroon sila upang tugunan ang iba't ibang antas ng kakayahan ng mga mag-aaral.

Bagaman marami ang nabibigatan sa oras at materyales, ang mga aytem na nakakuha ng pinakamababang marka ay ang Pagsunod sa anomang language/policy standards at ang *access* sa suporta mula sa kolehiyo o paaralan, na parehong nagtala lamang ng prekwensiyang 20 o 41.7%.

Ang mababang porsyentong ito sa aspeto ng institusyonal na suporta at mga pamantayan ay nagpapahiwatig na hindi naman marami ang nakararanas ng mahigpit na restriksyon pagdating sa mga opisyal na patakaran ng paaralan o rehiyon. Ibig sabihin, may kalayaan o awtonomiya ang mga guro sa kung paano nila bubuuin ang kanilang mga aralin. Gayunpaman, binigyang-diin nina Mugisha, Uworwabayeho, at Urwibutso (2023), na ang pangunahing hamon ay ang kawalan ng sapat na interes o pagkukusa ng mga guro na gamitin at bumuo ng mga kagamitang pampagtuturo sa kanilang mga klase. Bagama't magagamit ang mga pangunahing materyales tulad ng mga aklat at kagamitan sa pagsulat, kapansin-pansing kulang at hindi sapat ang mga makabagong kagamitang audio-visual na nangangailangan ng kuryente tulad ng mga telebisyon at *overhead projector*. Bukod dito, hindi rin binibigyan ng ilang guro ang mga mag-aaral ng pagkakataon na aktwal na hawakan at pakinabangan ang mga materyales na ito, kaya naman hindi natutulungan ang mga bata na aktibong makibahagi sa pagbuo ng sarili nilang kaalaman. Dagdag pa rito, may kakulangan din sa malawakang pangangasiwa at mga pagsasanay para sa mga guro upang mapalawak ang kanilang kaalaman sa pagbuo at paglikha ng mga malikhaing kagamitan mula sa mga lokal na materyales.

Sa kabuoan, ipinapakita ng mga datos na ito na ang pinakamalalaking balakid ng mga guro sa Filipino ay hindi ang kawalan ng kagustuhang sumunod sa mga pamantayan, kundi ang panlabas na limitasyon sa logistika partikular ang sapat na oras upang makapag-isip at ang kakulangan sa mga lokal at akademikong materyales na nakasulat sa wikang Filipino. Kinakailangan ng kongkretong hakbang upang mapunan ang mga kakulangang ito upang hindi maisakripisyo ang kalidad ng edukasyon ng mga mag-aaral.

3.3 Mga hakbang na isinagawa ng mga guro upang matugunan ang mga hamon sa pagbuo ng instructional materials

Inilalahad sa Talahanayan 3 ang mga estratehiya at pamamaraang isinagawa ng mga guro sa Filipino upang matugunan at malagpasan ang mga suliraning kinakaharap sa pagbuo ng kagamitang pampagtuturo. Batay sa datos, ang hakbang na Pagtukoy at pagsusuri ng pangunahing hamon (tulad ng oras, *resources*, wika, at teknolohiya) ang nagtala ng pinakamataas na prekwensiya na 39 o 81.3%. Sinundan ito ng Paglalaan ng panahon at iskedyul para sa pagbuo ng instructional materials na may 36 o 75.0%, at ang Paggamit ng mga *ICT tools* para sa pagdidisenyo at pag-edit na nagtala naman ng 35 o 72.9%.

Talahanayan 3

Mga hakbang na isinagawa ng mga guro upang matugunan ang mga hamon sa pagbuo ng instructional materials

Mga Hakbang na Isinagawa sa Pagtugon sa Hamon	Frequency (f)	Percentage (%)
Pagtukoy at pagsusuri ng pangunahing hamon (oras, resources, wika, teknolohiya, iba pa)	39	81.3%
Paglalaan ng panahon at iskedyul para sa pagbuo ng istructional materials	36	75
Paghati-hati ng mga gawain (collaborative design o team-based approach)	33	68.8%
Paggamit ng mga pre-existing na instructional materials bilang basehan at adaptation sa paglinang ng kagamitan	29	60.4%
Paggamit ng mga ICT tools para sa pagdidisenyo at pag-edit ng instructional materials	35	72.9%
Pagsasagawa ng professional development o pagsasanay sa guro tungkol sa instructional materials	34	70.8%
Pagpapalano ng literasi sa kurikulum at alignment sa mga pamantayan	32	66.7%
Pagsasagawa ng pilot testing o pagtukoy ng feedback mula sa estudyante	26	54.2%
Pagtatatag ng feedback loop (peer review, moderation)	21	43.8%
Paglilista ng kinakailangang resources at paghahanap nito (badyet, kagamitan)	29	60.4%
Pagrebisa o pag-edit batay sa feedback	24	50%
Pagtatatag ng inclusivity at accessibility checks bago gamitin	28	58.3%
Dokumentasyon ng proseso at mga aral na natutunan para sa susunod na proyekto	23	47.9%

Ang pangunguna ng pagkilala sa mga hamon (81.3%) ay nagpapakita na ang mga guro ay may mataas na antas ng *metacognitive awareness* o malinaw na abilidad na matukoy ang ugat ng kanilang mga suliranin bago maglunsad ng solusyon. Dahil ang oras ang isa sa pinakamalaking pasanin ng guro sa pagbuo ng IM, lohikal na ang naging pangunahing konkretong tugon nila ay ang paglalaan ng tiyak na iskedyul (75.0%). Bukod dito, ang mataas na paggamit ng mga *ICT tools* (72.9%) ay nagpapatunay na ginagawang sandata ng mga guro ang teknolohiya upang mapabilis ang mekanikal na proseso ng pagbuo at pag-edit ng kanilang mga materyales. Ang mga hakbang na ito ay umaayon sa teorya ni Zamora (2016), na nagpapahiwatig na ang mga kagamitang panturo sa makabagong panahon ay nangangailangan ng mapamaraang pag-aangkop ng guro upang epektibong maihatid ang kaalaman sa kabila ng mga limitasyon.

Sa kabilang banda, ang mga hakbang na nakakuha ng pinakamababang marka ay nakatutok sa pormal na proseso ng ebalwasyon at pag-edit. Ang dokumentasyon ng proseso at mga aral na natutunan ay nagtala lamang ng 23 o 47.9%, habang ang pinakahuli ay ang Pagtatatag ng feedback loop gaya ng *peer review* at *moderation* na nakakuha lamang ng prekwensiyang 21 o 43.8%.

Ang mababang porsiyento sa pagtatatag ng *feedback loop* (43.8%) at dokumentasyon (47.9%) ay nagpapahiwatig na ang mga isinasagawang solusyon ng mga guro ay mas nakasentro sa indibidwal at agarang pangangailangan (gaya ng sariling iskedyul at paggamit ng teknolohiya) sa halip na sa institusyonal o kolaboratibong sistema ng pagsusuri. Dahil kapos na sa oras ang mga guro, madalas na nilalagpasan o hindi na nabibigyang-prioridad ang mga pormal na siklo ng *peer review* at pag-edit. Sinusuportahan ito ng obserbasyon nina Cayabas at Sumeg-ang (2023) na kung walang pormal na mekanismo at suportang administratibo para sa *peer feedback*, ang proseso ng pagpipino ng IM ay nananatiling mabigat na pasanin para sa isang indibidwal na guro.

Sa pangkalahatan, mapamaraan ang mga guro sa Filipino sa pagharap sa mga hamon sa pamamagitan ng personal na pag-iskedyul at paggamit ng teknolohiya. Gayunpaman, upang mas mapataas ang kalidad ng mga kagamitang pampagtuturo, malinaw na may pangangailangang institusyunal na pormalisahan ang mga estratehiya tulad ng *feedback loops* at pormal na pagsasanay, upang hindi lamang maging pansamantala kundi maging pangmatagalan ang solusyon sa mga hamong ito.

3.4 Rekomendasyong maimumungkahi sa pagpapalakas ng kapasidad ng mga guro sa pagbuo ng instructional materials

Inilalahad sa Talahanayan 4 ang mga mungkahi at rekomendasyon upang mapalakas ang kapasidad at kasanayan ng mga guro sa Filipino sa pagbuo ng mga kagamitang pampagtuturo. Nanguna sa mga mungkahi ang Pagsasama ng mga teknolohiyang pang-edukasyon gaya ng LMS, authoring tools, at multimedia sa pagsasanay na nakakuha ng pinakamataas na tugon na 41 o 85.4%. Sumunod dito ang *professional development* na nakatutok sa pagbuo ng instructional materials na may prekwensiyang 37 o 77.1%, at ang pagbibigay ng Time allowance o release time para sa pagbuo at pag-evaluate ng materyales na nagtala ng 36 o 75.0%.

Ang napakataas na pagpapahalaga sa pagsasanay na may integrasyon ng teknolohiya (85.4%) ay malinaw na tugon sa pangangailangan ng mga guro na makasabay sa modernong pedagohiya. Bagaman sa Talahanayan 1 ay ipinakita nilang pamilyar sila sa batayang ICT tools, ninais pa rin nilang palalimin ang kaalaman sa mga mas abansadong platform tulad ng LMS at *authoring tools* upang maging mas propesyonal ang kalidad ng kanilang IM. Bukod dito, ang mataas na kahilingan para sa *professional development* (77.1%) at *time allowance* (75.0%) ay direktang umaayon sa mga nakitang mabibigat na hamon sa Talahanayan 2. Pinatutunayan nito ang pananaw nina Cayabas at Sumeg-ang (2023) na hindi sapat ang pagkakaroon ng motibasyon; kinakailangan ng mga guro ang suportang institusyunal sa anyo ng bawas na *workload* o nakalaang oras (*release time*) upang pormal at mahusay na maidisenyo ang mga materyales nang hindi nararanasan ang matinding pagkapagod.

Sa kabilang banda, ang mungkahing nakakuha ng pinakamababang marka ay ang pagbibigay ng incentives o recognition para sa mahusay na pagbuo ng instructional materials na nagtala lamang ng 19 o 39.6%. Ang mababang

porsyento sa aspeto ng insentibo at rekognisyon (39.6%) ay nagpapahiwatig na para sa mga guro, ang panlabas na gantimpala (*extrinsic rewards*) ay hindi pangunahing prayoridad. Mas pinahalagahan ng mga kalahok ang pagkakaroon ng kongkretong suporta sa operasyon at logistika gaya ng sapat na oras, access sa mga e-book o kalipunan ng datos (72.9%), at gabay mula sa mga eksperto (72.9%). Ipinapakita nito na ang tunay na motibasyon ng mga guro ay nakasentro sa pag-unlad ng kanilang propesyonal na kasanayan at sa pagpapabuti ng akademikong pagganap ng kanilang mga mag-aaral. Umaayon ito sa pag-aaral ni Zamora (2016) na nagbibigay-diin na ang pagbuo ng epektibong modelo ng pagsasanay at ebalwasyon ang pinakamabisang katuwang upang ihanda ang mga guro sa mga kasanayan ng ika-21 siglo.

Talahanayan 4

Rekomendasyong maimumungkahi sa pagpapalakas ng kapasidad ng mga guro sa pagbuo ng instructional materials

Mga Kasanayan at Kaalaman sa Pagbuo ng Instructional Material	Frequency (f)	Percentage (%)
Professional development na nakatutok sa pagbuo ng instructional materials	37	77.1%
Pagsasama ng mga teknolohiyang pang-edukasyon (LMS, authoring tools, multimedia) sa pagsasanay	41	85.4%
Time allowance o release time para sa pagbuo at pag-evaluate ng materyales	36	75%
Access sa mapagkukunan (learning materials, e-books, datasets)	35	72.9%
Mentoring o coaching mula sa mas nakatatandang guro o eksperto	35	72.9%
Pagsasanay sa pagsusuri at pag-edit ng materyales (peer review, feedback cycles)	29	60.4%
Pagsasama ng inclusivity at accessibility checks sa development process	33	68.8%
Pagsasanay sa pagdebelop ng iba't ibang format ng instructional materials (print, digital, multimedia)	30	62.5%
Pagtatatag ng structured na proseso ng feedback (peer review, student feedback)	27	56.3%
Incentives o recognition para sa mahusay na pagbuo ng instructional materials	19	39.6%
Patuloy na monitoring at ebalwasyon ng epekto ng instructional materials sa pagkatuto	27	56.3%

Bilang pagbubuo, upang epektibong mapalakas ang kapasidad ng mga guro sa Filipino, iminumungkahi ng pag-aaral na ito na ang mga institusyon ay hindi lamang dapat magdaos ng mga tradisyonal na seminar. Sa halip, kinakailangang magpatupad ng isang komprehensibong sistema na nagpapagsama sa makabagong teknolohiyang pang-edukasyon, nagbibigay ng sapat na oras at kalayaan sa mga guro, at nagpapadali ng ugnayan sa pamamagitan ng mentoring at pakikipagtulungan.

4. Kongklusyon

Batay sa pangkalahatang resulta ng pananaliksik na ito, matitiyak na ang mga gurong nagtuturo ng asignaturang Filipino ay may mataas na antas ng kahandaan at positibong oryentasyon sa pag-angkop ng mga makabagong teknolohiya at digitalisasyon upang gabayan ang epektibong pagbuo ng *instructional materials* (IM). Gayunpaman, ang kanilang kakayahang makabuo ng mataas na kalidad at kontekstuwalisadong kagamitang panturo ay patuloy na naililita ng mga panlabas na salik na pang-logistika partikular ang tindi ng kakulangan sa oras dahil sa mabigat na gawaing pangguro at ang kapansin-pansing kakapusan sa mga lokal na akademikong teksto o reperensyang nakasulat sa wikang Filipino. Bagaman gumagawa ng mga personal na hakbang at estratehiya ang mga guro tulad ng sariling pag-iskedyul at paggamit ng teknolohiya upang malagpasan ang mga suliraning ito, may malinaw pa ring puwang sa mga pormal at teoretikal na aspeto ng pagdidisenyo, partikular sa kultura ng *peer-review* at pag-unawa sa teorya ng *cognitive load*. Samakatuwid, nagpapakita ito ng kritikal na pangangailangan para sa isang nakatutok at institusyunal na interbensyon mula sa pamunuan ng paaralan na hindi lamang magbibigay ng mga makabagong pagsasanay pampesyonal, kundi magkakaloob din ng kongkretong suporta sa anyo ng *time allowance* o bawas na *workload* upang pormal na mapalakas ang kapasidad ng mga guro nang hindi naisasakripisyo ang kanilang kapakanan at ang kalidad ng edukasyon ng mga mag-aaral.

Mula sa mga datos at natuklasan ng pag-aaral, iminumungkahi ang mga sumusunod:

- Maglunsad ng mga pormal na serye ng pagsasanay (gaya ng *Learning Action Cell* o LAC sessions) na

nakatutok sa mas abansadong paggamit ng mga *LMS*, *multimedia*, at *authoring tools* na partikular na iniaangkop sa konteksto ng wikang Filipino.

- Bukod sa pagpili ng disenyo at teknolohiya, iminumungkahi na bigyang-pansin ng mga guro ang pag-aaral sa mga konsepto ng *cognitive load* at tamang pag-organisa ng impormasyon upang matiyak na ang mga gagawing IM ay hindi magiging labis para sa kaisipan ng mga mag-aaral.
- Paigtingin ang pakikipagtulungan o paghahati-hati ng mga gawain sa pagbuo ng materyales (gaya ng pagbuo ng *shared drive* ng mga lokal na teksto, artikulo, at *e-books*) upang sama-samang matugunan ang kakulangan sa mga sangguniang nakasulat sa wikang Filipino.
- Imbis na maging karagdagang pasanin sa mga guro, iminumungkahi na bigyan sila ng opisyal na oras o bawas sa regular na *teaching workload* tuwing may takdang panahon ng pagbuo at pag-ebalwasyon ng mga kagamitang panturo upang maiwasan ang matinding pagkapagod at mapanatili ang kalidad ng mga materyales.

AI Use Disclosure - Gumamit kami ng Google Gemini 3.5 Flash para sa pagsasalin ng mga sangguniang nasa wikang Ingles patungo sa Filipino, *fact-checking* o pagberipika ng datos. Sinuri in itedit ng mga may-akda ang kabuuan ng awtput kabilang na nabuong pagsasalin at beripikasyon o *fact-checking* nito. Walang kumpidensyal o personal na datos ang inilagay sa AI tools. Ganap na pananagutan ng mga may-akda ang nilalaman.

Author's Contribution Statement: **Arnel T. Noval:** conceptualization, writing - original draft preparation, supervision. **May Valerie T. Escalera:** validation and project administration. **Norly R. Plasencia:** methodology. **Imelda J. Villarin:** writing - review and editing. **Nemia F. Zamora:** methodology and data curation.

5. Talasanggunian

- Bhaskaran, V. (n.d.). Survey Research: Definitions, Examples and Methods. Retrieved from: <https://www.questionpro.com/blog/survey-research/>
- Bisht, R. (2024). What is Purposive Sampling? Methods, Techniques, and Examples. Retrieved from: <https://researcher.life/blog/article/what-is-purposive-sampling-methods-techniques-and-examples/>
- Cayabas, J.P. at Sumeg-ang, D.A. (2023). Challenges and Interventions in Developing Instructional Materials: Perspectives of Public School Teachers in Basic Education, *International Journal of Innovative Research and Scientific Studies*, 6(4), 849-855. <https://doi.org/10.53894/ijrss.v6i4.2059>
- Mugisha, E., Uworwabayeho, A., at Urwibutso. (2023). Teacher's Use of Instructional Materials in Teaching and Learning Mathematics in Private Secondary Schools of Gasabo District, Rwanda. *Journal of Research Innovation and Implications in Education*, 7(2), 42-52.
- Ojating, H. & Ojating, J.H. (2022). Incorporating Tangible Instructional Materials in Teaching ang Learning: Implications for Educational Assessment and Evaluation, *International Journal of Quantitative and Qualitative Research Methods*, 10(1), 1-6.
- Umar, H., Kyarma, H.M., at Buratai, M.A. (2019). Effectiveness Use of Instructional Materials in Teaching and Learning of Computer Science in Colleges of Education. *International Journal of Interdisciplinary Research and Innovations*, 7(4), 59-65.
- Texas Education Agency. (nd). Instructional Materials Technology. <https://tea.texas.gov/academics/instructional-materials/instructional-materials-terminology>.
- Zamora, N.C.L. (2016). Pagtataya sa Modularisasyon ng K-12 sa Asignaturang Filipino: Tungo sa Pagbuo ng Modelo ng Ebalwasyon para sa Kagamitang Panturo na Tutugon sa Ika-21 Siglong Kasanayan, *The Normal Lights*, 10(2), 207-236.